

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ
VETERINARĂ A BANATULUI „REGELE MIHAI I AL
ROMÂNIEI” DIN TIMIȘOARA**

FACULTATEA DE MANAGEMENT AGRICOL

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ A BANATULUI
„REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI”
DIN TIMIȘOARA

GHELTOFAN SEBASTIAN-GABRIEL

TEZĂ DE DOCTORAT

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
Prof. Univ. Dr. CSOSZ IOAN**

TIMIȘOARA
2017

REZUMAT RESUME

Teza de doctorat, intitulată „**INTRODUCEREA SERVICIILOR SPORTIVE ÎN ACTIVITATEA AGROTURISTICĂ ȘI DE TURISM RURAL DIN ZONA MUNTELE MIC**”, are în componență două părți: o parte de fundamentare teoretică și una de cercetare. Structura tezei este următoarea: rezumat, introducere, șapte capitole, concluzii și bibliografie.

Partea I, în componența căreia intră primele două capitole ale tezei, reprezintă o sinteză a informațiilor de specialitate existente în sursele bibliografice din țară și din străinătate.

Primul capitol al tezei, „*SERVICIILE TURISTICE ȘI ECONOMIA MONDIALĂ*”, pune accent pe clarificarea noțiunii de servicii turistice, a agenților de turism și a rolului acestora în economia mondială.

Diversificarea serviciilor turistice este una din preocupările fundamentale ale organizatorilor de turism, fiind una din principalele modalități de stimulare a cererii turistice și de realizare a unui nivel calitativ ridicat de satisfacere a nevoilor turiștilor. În același timp, diversificarea serviciilor se înscrie între soluțiile principale de perfecționare în domeniul turismului, cu influență directă asupra creșterii eficienței și atenuării caracterului sezonier al activității, ea asociindu-se eforturilor de îmbogățire a conținutului ofertei turistice și de creștere a calității acesteia.

Necesitatea diversificării și creșterii calității prestațiilor turistice, în vederea asigurării unor condiții recreative, de nivel înalt, se înscrie și în sfera preocupărilor de a găsi soluții de prelungire a sezonității atractivității turistice, și deci pentru o exploatare mai avantajoasă a capacităților producției turistice existente într-o anumită regiune turistică.

Punctul de interferență al mai multor sectoare, turismul a reușit să se impună rapid în viața socială printr-o dezvoltare spectaculoasă. Prin instituțiile abilitate, turismul asigură legătura dintre prestatori și turiști prin vânzarea serviciilor solicitate de aceștia. Astfel au loc o serie de relații între organizatorii activității turistice și diferiți producători de bunuri, prestatori de servicii turistice sau beneficiarii acestora.

Turismul reprezintă una din cele mai evidente forme de globalizare a economiei și, totodată, una foarte greu de evaluat. Există puține fenomene care oferă o dovadă mai elocventă a compresiei spațio – temporale a societăților decât costurile în scădere și ușurința crescândă a călătoriilor internaționale în scopuri de agrement și, de aici, numărul tot mai mare de cetățeni occidentali din aproape toate clasele sociale care se pot desprinde de mediile și experiențele lor de rutină. Ce altă activitate expune atât de multe persoane, din numeroase straturi sociale, la un contact atât de vast, imediat și tangibil, cu alte culturi, locuri și cadre de referință?

Înainte de toate, turismul trebuie privit atât din perspectivă economică, cât și din perspectivă culturală. În timp ce călătoriile independente sunt relativ larg răspândite, toți turiștii care călătoresc în străinătate trebuie să folosească serviciile numeroaselor companii, mari și mici, interne și internaționale, care organizează și coordonează călătoriile și turismul.

Pe parcursul capitolului doi, „*POTENȚIALUL TURISTIC – FACTOR DE DEZVOLTARE A AGROTURISMULUI ÎN SPAȚIUL RURAL*”, ne-am propus să reliefăm structura patrimoniului turistic.

Pentru România, structura patrimoniului turistic pune în evidență, prin complexitatea sa, șansa unei dezvoltări viitoare sigure. Inventarul obiectivelor naturale și antropice, pus în slujba turismului, este și va fi implicat, cu siguranță, în conturarea motivațiilor de bază, în organizarea activităților de recreare, refacere a sănătății sau în ascensiunea culturală. Multitudinea și varietatea acestor obiective reprezintă, neîndoielnic, garanția unei evoluții ascendente a turismului.

În categoria potențialului turistic natural cu importanță majoră pentru agroturism și pentru turism în general intră:

- relieful;
- resursele hidrografice;
- vegetația și fauna;
- factorii climatici și de cură.

Pentru așezările rurale, resursele antropice specifice (în special cele etnografice), care ar da autenticitate oricărui produs agroturistic, sunt:

- Așezările rurale tradiționale;
- Arhitectura tradițională;
- Obiectele tradiționale;
- Portul popular;
- Sculptura populară;
- Arta populară;
- Instrumentele populare tradiționale;

Localitățile rurale, unde se va practica agroturismul, vor deveni spații unde se vor asambla toate elementele de potențial natural și antropic în cadrul unei gospodării sau ferme agroturistice. Lansarea satelor turistice în toată țara va conduce la efecte deosebite privind legăturile ce se vor realiza între gazde și turiști, precum raporturile între modul de a aprecia valorile și nivelul de trai dintre cei doi participanți la actul de turism, modul de rezolvare a unor situații inedite, comunicare și schimburi de idei, relații ce se stabilesc între prestator (gazdă) și beneficiar (oaspete/turist). Utilizarea integrală a resurselor naturale, economice și umane a unei zone cu un bogat potențial turistic se poate realiza prin implicarea comunităților locale în sectorul turistic, prin sprijinirea grupurilor de inițiativă pentru dezvoltarea și promovarea ofertei turistice locale, pentru protejarea mediului înconjurător și a bunurilor culturale.

Agroturismul în România reprezintă o șansă, mai ales pentru localnici, care, ținând cont de criza din sectorul agricol, sunt dispuși să încerce o nouă activitate utilizând, pentru creșterea rentabilității, infrastructura de care deja dispun. Agroturismul asigură posibilitatea valorificării superioare a surplusului din gospodăriile țărănești, care, de multe ori, se degradează prin neîntreținere. Acest lucru este cu atât mai important, cu cât produsele alimentare sunt naturale, realizate fără folosirea pesticidelor, deci de cea mai bună calitate. În afara cazării propriu-zise, un

întreprinzător din acest domeniu poate oferi clienților săi și alte servicii. În cea mai mare parte a cazurilor, rolul acestor servicii nu este să crească câștigurile, ci să fidelizeze clienții.

Partea a doua, cea a cercetărilor proprii debutează cu al treilea capitol al tezei, „*METODOLOGIA CERCETĂRII*”, capitol consacrat materialului și metodologiei de analiză. S-a considerat oportună stabilirea unei metodologii coerente de analiză, respectiv definirea terminologiei specifice și a unor indicatori care cuantifică starea, caracteristicile și potențialul socio-economic. S-au clarificat:

- Delimitarea scopului și a obiectivelor tezei;
- Descrierea succintă a etapelor cercetării și a resurselor bibliografice utilizate;
- Identificarea și prezentarea succintă a localizării cercetărilor în timp și spațiu.

Un teritoriu interesează sub aspectul potențialului turistic, în măsura în care acesta oferă resurse turistice naturale sau antropice, a căror valorificare, pe fondul unor amenajări complexe poate determina o activitate de turism și includerea aceluși teritoriu în circuitul intern și internațional. Pe parcursul capitolului patru „*STUDIUL PRIVIND CADRUL NATURAL ȘI ANTROPIC EXISTENT ȘI POSIBIL DE VALORIFICAT PRIN AGROTURISM DIN JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN*” ne-am propus să reliefăm structura patrimoniului turistic cărășan.

Din punct de vedere al mărimii județului Caraș-Severin este al treilea din țară și dispune de bogate tradiții industriale, primul furnal, prima locomotivă montană din Europa de Sud-Est dar și de extraordinare frumuseți naturale. Numeroase parcuri și rezervații naturale au fost înființate pentru protejarea patrimoniului natural și spre delectarea turiștilor.

Localitățile județului, unele celebre încă din antichitate, precum Băile Herculane, însemnate centre industriale precum Reșița sau culturale precum Oravița, au constituit puncte de mare atracție.

Aproape tot teritoriul județului Caraș-Severin aparține ca structură geologică orogenului Carpaților Meridionali, care este constituit din două unități geotectonice principale: Autohtonul Danubian și Cristalinul Getic care suportă cuverturi sedimentare. Autohtonul Danubian se întâlnește în partea sudică și sud-estică a județului, reprezentând unul dintre nucleeele vechi ale cristalinului carpatic. El suportă către partea superioară trei zone principale de sedimentare: zona Drencova, zona Svinecea-Svinița și zona Presacina. Cristalinul Getic se întâlnește în zona nordică, centrală și nord-estică a județului, fiind constituit din două serii cristaline: seria mezocatazonală de Semenic și seria epizonală de Locva- Poiana Ruscă.

Zona Reșița-Moldova Nouă, orientată NNE-SSV, este constituită în special din calcare jurasice și cretacic inferior, iar în carbonifer și liasic sunt cantonate importante zăcăminte de huilă. Magmatismul iaramic, de vârstă paleocenă, este reprezentat prin banatite – întâlnite la Ocna de Fier, Dognecea, Surduc, Oravița, Ciclova, Ilidia, Sasca Montană și Moldova Nouă.

Ponderele resurselor naturale este covârșitoare. Apele termale, cadrul montan generos (65,4% din suprafața județului), clisura Dunării, cele cinci parcuri (patru naționale și unul natural), rețeaua hidrografică cu unele din cele mai pitorești chei din țară și multitudinea de peșteri și formațiuni carstice fac din reursele naturale principala atracție turistică a județului.

Relieful județului se caracterizează printr-o mare varietate - munți (65,4%), depresiuni (16,5%), dealuri (10,8%) și câmpii (7,3%). *Munții* sunt reprezentați prin *Munții Banatului*, ce aparțin Carpaților Occidentali, prin munții *Țarcu*, *Godeanu* și *Cernei* din cadrul Carpaților Meridionali. În culoarul Timiș - Cerna, cu ramificație pe valea Bistrei, care marchează limita dintre Carpații Meridionali și cei Occidentali, râurile Timiș, Cerna, Belareca, Mehadica și Bistra au creat un sistem de terase bine dezvoltate ce au devenit intens umanizate.

În capitolul cinci al tezei „*CERCETĂRI PRIVIND AGROTURISMUL ZONEI MONTANE A JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN*” este analizat, în detaliu, agroturismul și resursele agroturistice ale unor localități semnificative din arealul montan al județului Caraș-Severin.

Munții Banatului au reprezentat în perioada daco-romană un teritoriu de populare intensă. Dierna (Orșova) și Ad Mediam (Mehadia) erau puncte de tranzit obligatoriu spre Sarmizegetusa Ulpia Traiana. În secolele XIII -XIX a existat un intens schimb de populație între Munții Banatului și Oltenia, în ambele sensuri. În prezent densitatea populației variază între 25-50 loc./km² în apropierea centrelor urbane (Reșița, Caransebeș, Oravița). Sporul natural este foarte redus, frecvent negativ, ceea ce duce la depopularea unor așezări rurale. Cadrul natural de excepție, apropierea de cele mai pitorești și rare zone ale țării alături, de potențialul cultural istoric, reprezintă o atracție pentru turiștii autohtoni și străini. Agroturismul poate deveni în scurt timp o sursă de venit a agricultorilor.

Județul Caraș Severin, cu un relief predominant muntos, prezintă o rețea de ape curgătoare, ape subterane și lacuri, bine conturată. Rețeaua hidrografică, cuprinzând mare parte din bazinul râurilor Timiș, Caraș, Nera, Cerna și ale afluenților Dunării în zona defileului – are aspect radiar, axându-și obârșia în nordul orohidrografic al Munților Banatului; excepție fac apele din bazinul Cerna, afluenții de pe dreapta Timișului, cu izvoarele în munții Țarcu—Godeanu și Poiana Ruscă.

Clima județului este continental – moderată, încadrându-se subtipului bănățean, cu nuanțe submediteraneene.

Resursele antropice constituie un element de bază în aprecierea valorii recreative, precum și un indicator al nivelului de dezvoltare cultural-istoric și economico-social al zonei turistice.

Obiectivele turistice de proveniență antropică sunt rezultatul intercondiționării dintre om și mediul său de viață. Aceste obiective câștigă tot mai multă importanță, odată cu dezvoltarea unor noi tipuri de turism și în special a agroturismului, care valorifică patrimoniul cultural al spațiului rural.

Atractivitatea resurselor antropice în rândul turiștilor ce vizitează județul prezintă diferențe notabile. Resursele ce țin de cultura etnografică și spirituală sunt cele mai motivante pentru turism (57,30%), la polul opus situându-se obiectivele de cultură industrială (5%). Vestigiile istorice și muzeele ocupă o poziție de mijloc (21%) în preferințele turiștilor. Evenimentele culturale artistice (16,50%) pot deveni un instrument util de creștere a atractivității anumitor teme bazate pe resurse mai puțin motivante (cum sunt aparent obiectivele de cultură industrială prin asociere cu acestea).

Realitățile etnografice contemporane în satele *Caraș-Severinului* sânt atât de bogate în valori de civilizație și cultură populară tradițională și actuală, încât mențin în permanență treaz interesul turistic. Se păstrează aici fenomene și aspecte caracteristice de cultură populară tradițională. Se găsesc

gospodării cu ocol întărit în mai multe localități-Cornereva, Mehădia, Prigor, Jablanița, Teregova, Marga, etc., *sălașe cu ocol întărit*, îndeosebi la Rudăria, complexe pastorale specifice Banatului, textile de interior-*cilimuri, fețe de masă, ștergare*, etc., caracteristice casei țărănești tradiționale bănățene, meșteșugari talentați, mai ales olari și cojocari, un port popular cu trăsături distincte datorită, în parte, folosirii excesive în ornamentare a firului lucios auriu, instalații tehnice populare de veche tradiție, între care notăm *morile cu ciutură, vâieștile, vâltorile*, unelte și tehnici pescărești specifice pescuitului în Dunăre, muzee etnografice cu un bogat patrimoniu, precum și originale dașini și obiceiuri. Bogația mărturiilor etnografice și varietatea acestora este atât de mare, încât, la fel ca în cazul unor alte județe cu tradiții puternice de cultură populară.

Agroturismul se bazează pe trei coordonate: spațiu, oameni, produse, deoarece:

- spațiul fără existența oamenilor nu poate fi suport al conviețuirii;
- un spațiu fără produse nu poate răspunde tuturor nevoilor consumatorilor de turism;
- oamenii din lipsa spațiului sau a produselor dispun de o capacitate de primire redusă;
- produsele care nu au la bază spațiul și oamenii nu au decât o existență efemeră și nu pot asigura dezvoltarea durabilă pe plan local.

Însăși cei care locuiesc în mediul rural trebuie să fie principalii actori în activitatea de turism rural pentru a fi principalii beneficiari, însă, ospitalitatea tradițională a țăranului trebuie însoțită de o pregătire specifică activității de cazare turistică, oferind vizitatorului consumator satisfacția cazării civilizate și în același timp posibilitatea descoperirii unor locuri și oameni noi.

Capitolul șase al tezei ”*MUNTELE MIC – ELEMENTE DE POTENȚIAL DIRECT VALORIFICABILE PRIN ACTIVITATEA AGROTURISTICĂ*” face o scurtă incursiune în arealul Muntele Mic, punându-se accentual pe elementele de potențial ale zonei.

Unitatea geografică a Munților Țarcu, din care face parte și Masivul Muntele Mic, ocupă regiunea de nord-vest a Carpaților Meridionali. Limitele Munților Țarcu sunt Valea Timișului și a Bistrei, Valea Râului Rece (Hideg) și Râului Șes, continuat de Râul Mare. Relieful existent în acest ținut este în general muntos, dar printr-o trecere treptată de la câmpie la piscurile înalte. Creștetul ușor bombat al Masivului Muntele Mic, care atinge altitudinea de 1806 m, face foarte ușoară ascensiunea pe acest munte. Pentru amatorii de peisaje alpin-stâncoase, Masivul Țarcu și traseul până la Vârful Țarcu (2190 m) oferă peisaje splendide, panoramice, greu de uitat de către orice excursionist. În văile glaciare, prin retragerea ghețarilor, de multe ori se întâlnesc lacuri glaciare, care completează peisajul pitoresc al acestor locuri.

Stațiunea Muntele Mic se află la altitudinea de 1525 m și de aici, în patru ore, se poate ajunge pe Căleanu sau Țarcu (unde există o importantă stație meteorologică), în circa trei ore, se ajunge pe Cuntu (există și aici o stație meteorologică) și în patru ore, în stațiunea Poiana Mărului, care se află la altitudinea de 680 m. Un rol important al acestor stațiuni îl joacă altitudinea, aerul curat cu influențele mediteraneene ale climei, flora și fauna, izvoarele reci și priveliștile superbe. Prin poziția și altitudinea lor, Munții Țarcu, și în special Muntele Mic, îndeplinesc un rol de baraj în calea circulației maselor de

aer ce pătrund atât în nord și nord-est (mase de aer rece aducătoare de precipitații, în special zăpadă, în anotimpul de iarnă), cât și cele de sud-est (mase de aer uscat și cald).

Începuturile oficiale ale activității de turism în zona masivului Muntele Mic, datează din anul 1936. În manuscrisul editat de Asociația Funcționarilor Municipiului Timișoara “Muntele Mic” (AMIC), deviza stațiunii Muntele Mic era “cea mai înaltă stațiune bănățeană de recreație și sporturi de iarnă”. Manuscrisul a fost editat cu ocazia inaugurării, pe data de 12 iulie 1936, a construcțiilor de pe Muntele Mic, executate sub patronajul municipiului Timișoara. Apropierea acestei zone de centrele urbane bănățene, precum și altitudinea, a stârnit interesul pentru turism, schi și recreație în zona alpină.

Țarcu - Muntele Mic este unul dintre cele mai întinse masive muntoase din Carpați – suprafața zonei cuprinde în jur de 1320 kmp și are 10 vârfuri cu altitudinea peste 2000 m. Regiunea cunoaște o veche tradiție turistică și este potrivită, în special, pentru drumeția de vară și de iarnă, drumețiile călare sau cu căruța și teleaga, bivuac, “nordic walking”, “camera hunting”, observarea animalelor, cicloturism, enduroturism, excursii etnografice, ture cu mașini de teren sau cu tractorul, zboruri cu parapanta și organizarea de “teambuilding”, care au atras în zonă tot mai mulți turiști occidentali.

În ultimul capitol al tezei, capitolul șapte, *“PERFEȚIONAREA ACTIVITĂȚII AGROTURISTICE ȘI ÎMBUNĂȚĂȚIREA SERVICIILOR SPORTIVE ÎN AREALUL MUNTELE MIC. PROIECTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ”* am încercat să facem câteva propuneri de valorificare a potențialului agroturistic al arealului Muntele Mic. și să concepem o strategie de dezvoltare rurală durabilă a arealului analizat, prin evidențierea, în special, a rolului serviciilor sportive și a sportului în susținerea și dezvoltarea turistică.

Serviciile cu caracter sportiv vin, de regulă, să completeze formulelor obișnuite de agrement, îmbrăcând forme mai speciale atunci când se adresează unor turiști experimentați. Organizarea serviciilor sportive presupune existența unui personal de specialitate, care să asigure inițierea, îndrumarea și supravegherea desfășurării acțiunilor fiind necesare, de asemenea, dotări adecvate – săli de sport, terenuri, piscine, pârtii de schi, alte obiective cu destinație sportivă – și a unor puncte de închiriere a materialelor sportive.

În prezent, activitatea sportivă în timpul liber capătă două aspecte fundamentale: utilitatea practică și lupta împotriva oboselii, plăcerea de necontestat a exercițiilor fizice și a mișcării în aer liber.

Sistemele de planificare strategică propun metode pentru formularea și implementarea deciziilor strategice și pentru alocarea resurselor necesare fundamentării acestora la toate nivelurile organizației.

Termenul de strategie a cunoscut în decursul timpului variate delimitări în plan conceptual. Există diverse perspective de abordare a strategiei:

- Abordarea clasică a strategiei (1960) la baza căreia se află viziunea tradiționalistă care este inspirată de către ierarhiile militare (cuvântul grecesc *strategio* semnifică general, *stratos* înseamnă armată, *agein* a conduce).

- Abordarea procesuală a strategiei (1970) potrivit căreia firma reprezintă o colectivitate, o organizație formată din indivizi, fiecare dintre ei având obiective de ordin personal și influențând în plan cognitiv organizația din care face parte.

- Abordările evoluționiste ale strategiei (1980) subliniază competiția ca fiind forma cea mai eficientă de eliminare a ineficienței sau a inadaptării la condițiile de mediu, calea prin care se asigură industriei sănătoase.

Abordările sistemice asupra strategiei (1990) sugerează că normele care ghidează strategia nu sunt de ordin cognitiv, ci cultural, amprente de natură istorică rămânând vizibile chiar și în ciuda dezvoltării semnificative a comerțului la scară mondială și a investițiilor străine.

La nivelul spațiului rural al arealului Muntele Mic obiectivele fundamentale ale strategiei de dezvoltare a zonei rurale montane sunt:

- dezvoltarea durabilă echilibrată;
- protecția, conservarea și ameliorarea mediului;
- creșterea calității vieții;
- gestiunea responsabilă și valorificarea adecvată a resurselor naturale.

Obiectivele generale ale strategiei de dezvoltare a zonei rurale montane ale arealului Muntele Mic sunt:

- creșterea responsabilităților societății, la nivel central și local pentru destinul și gestiunea specială a zonei montane, prin înființarea structurilor adecvate;

- menținerea populației agricole montane în mediul rural montan și promovarea, în plan național și regional a unei strategii de susținere a zonelor montane și armonizarea cu principiile europene de recunoaștere și sprijin compensatoriu a zonelor de munte, defavorizate natural și structural;

- dezvoltarea, consolidarea și asigurarea prosperității gospodăriei familiale montane de tip integrat, celula economică socială de bază a așezărilor montane;

- asigurarea și modernizarea infrastructurii necesare locuitorilor;
- asigurarea educației, învățământului, informării și instruirii populației montane;
- valorificarea patrimoniului natural, conservarea biodiversității, protecția speciilor rare și amenințate din zonele protejate;

- conservarea și valorificarea de valori;

- asigurarea planificării fizice a dezvoltării zonelor montane.

Concluzionând, se poate spune că, la nivel național și în arealul Muntele Mic, în cazul nostru, este imperativ necesară o politică și o strategie montană care să susțină principiile și măsurile de dezvoltare durabilă a mediului montan, urmând exemplul țărilor din Uniunea Europeană. Guvernul trebuie să acorde o atenție deosebită promovării unei strategii de susținere a regiunilor de munte și armonizării cu principiile europene prin asigurarea unei evoluții echilibrate a zonelor montane. Rezultatele scontate aplicării unei strategii de dezvoltare a zonei montane conform dezvoltării durabile au în vedere în primul rând valorificarea mai completă a resurselor naturale, dezvoltarea

agroturismului și turismului rural, producerea bunurilor specifice de marcă locală păstrând tradiția, cooperarea la nivel bilateral și internațional pentru dezvoltarea montană, modernizarea infrastructurilor.

Pentru ca zona agroturistică a arealului analizat să poată fi valorificată și exploatată rațional, trebuie stabilite criteriile pentru identificarea așezărilor rurale și determinarea potențialului resurselor de care dispun acestea.

O variantă a câtorva propuneri de valorificare a potențialului agroturistic montan al arealului Muntele Mic, ar putea fi grupată pe câteva mari linii directoare, respectiv obiective majore.

Obiectivul principal al strategiei propuse de noi este valorificarea potențialului turistic al zonei montane a arealului Muntele Mic. La realizarea acestui obiectiv central concură mai multe obiective specifice:

- Îmbunătățirea infrastructurii turistice;
- Studierea existenței și a posibilităților de centralizare a resurselor existente;
- Implicarea locuitorilor din zona montană a județului în activități care pot aduce venituri alternative;
- Realizarea unor sate de vacanță cu locuri de campare, inclusiv prin strămutarea unor case tradiționale valoroase din punct de vedere arhitectural;
- Instruirea tinerilor pe domeniul agroturism;
- Acordarea de consultanță pentru proprietarii de pensiuni din zonele rurale.

Necesitatea celui de-al doilea obiectiv strategic „Studierea existenței și a posibilităților de centralizare a resurselor existente” derivă din faptul că este necesară promovarea valorificării resurselor turistice existente din abundență în acest areal. Pentru realizarea acestui deziderat este necesară mai întâi cunoașterea lor. Obiectivul presupune două tipuri de măsuri și cinci categorii de acțiuni.

Am propus cel de-al treilea obiectiv strategic „Implicarea locuitorilor din zona montană a județului în activități care pot aduce venituri alternative” din simpla rațiune că marea majoritate a locuitorilor zonelor rurale montane ale arealului analizat desfășoară activități agricole și forestiere, sau într-o mai mică măsură meșteșuguri. Scopul acestui obiectiv este de a valorifica aceste produse locale și de a încercasrijinirea afacerilor în domeniul agroturismului din zonă. Pentru realizarea acestui obiectiv am considerat că ar fi necesare două tipuri de acțiuni:

- Comercializarea produselor locale de meșteșugărit în cadrul unor manifestări speciale, sau a activității agroturistice;
- Programe turistice în domeniul turismului rural – bucătărie tradițională cu produse agro – alimentare de tip ecologic, a unor comunități locale care întrețin și practică vechi tradiții etnofolclorice, medicină naturistă.

În mediul rural atât în arealul analizat dar nu numai arhitectura specifică este cel mai bine păstrată. Un mod de valorificare a acestui lucru și de împiedicare a distrugerii acesteia ar fi realizarea

unor sate de vacanță cu locuri de campare, inclusiv prin strămutarea unor case tradiționale valoroase din punct de vedere arhitectural. În acest scop s-ar impune anumite măsuri:

- Crearea unor sisteme de servicii integrate pentru agroturism (pensiuni pentru cazare și masă + trasee pentru petrecerea impului liber – stâni, monumente, drumeții montane, meșteșuguri tradiționale, evenimente locale + alte locații în care se pot servi meniuri tradiționale);

- Cointeresarea proprietarilor în păstrarea, reabilitarea și integrarea în circuitul turistic rural a caselor țărănești, negustorești și boierești.

Învățământul turistic din țara noastră lasă de dorit, iar dacă luăm în discuție învățământul turistic rural situația este și mai drastică.

Al patrulea obiectiv propus este reabilitarea, modernizarea și întreținerea infrastructurii de transport pentru viabilizarea circulației și creșterea accesibilității spre stațiune.

Un al cincilea obiectiv propus, concesionarea terenurile pentru construcții.

Dacă facem referire la stațiune, ocuparea cu construcții începe să devină îngrijorătoare. Densitatea crește, cabanele se înghesuie una în alta, datorită faptului că investitorii se adună în jurul unei echipări edilitare existente, pe drumuri de acces din jurul stației de telescaun, sau deviate din drumul amenajat al traseului DJ 608A. Dacă facem referire însă la platoul alpin al muntelui, constatăm că nu este ocupat decât un un procent de 1,5% din el, restul terenului fiind liber.

Al șaselea obiectiv propus este crearea sistemelor de servicii complexe în stațiune pentru a scădea sezonalitatea existentă în turism precum și reabilitarea, modernizarea și întreținerea rețelei de utilități.

Un al șaptelea obiectiv constă în implementarea unei strategii de tineret în zona respectivă. Se propun soluții pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale tineretului, solicitând suportul consiliilor locale, consiliului județean, instituțiilor publice, organizațiilor civile și religioase și programele de susținere a activităților tinerilor și organizațiilor de tineret la nivelul zonei. Strategia de tineret, în pregătire, va depune astfel bazele cunoașterii și punerii în practică a valorilor democratice și va fundamenta formarea unei atitudini civice active, contribuind la dezvoltarea legăturilor între organizațiile de tineret și comunitatea civilă. Astfel, am propus următoarele programe și inițiative destinate tinerilor:

- Program de sprijinire a sportului;
- Program de finanțare a telecentrelor;
- Program de protecție a mediului înconjurător;
- Program de dezvoltare a microregiunilor;
- Program de sprijinire a activităților persoanelor cu handicap;

Program de finanțare a Autorității Naționale de Tineret.

Cel de-al optulea obiectiv este construirea și modernizarea infrastructurii forestiere prin împăduriri intensive ale arealului.

Al nouălea obiectiv constă în diversificarea serviciilor sportive de agrement, obiectiv prin care se urmărește lărgirea orizonturilor și educarea populației, în special a celei tinere, cu privire la necesitatea și rolul activității sportive.

Valorificarea potențialului turistic de care dispune zona Muntele Mic presupune, de asemenea, și întocmirea unui program promoțional. Acest program își propune, ca obiectiv general, promovarea zonei ca destinație pentru agroturism, având ca obiective:

- informarea celor interesați despre posibilitățile de practicare a agroturismului în zonă;
- crearea și îmbunătățirea imaginii privind serviciile complementare;
- promovarea ofertelor speciale de preț, pentru grupuri, copii și în extrasezon;
- extinderea canalelor de distribuție și dotarea lor cu materiale promoționale;
- înlăturarea convingerilor negative formate în rândul potențialilor turiști;
- promovarea ofertelor speciale, pentru servicii noi, suplimentare;
- realizarea unor cataloage turistice, pliante și a altor materiale promoționale, strict necesare.

Valorificarea potențialului turistic de care dispune zona studiată are implicații deosebite și în spectrul vieții sociale a acestui areal, prin:

- creșterea fenomenului de stabilitate, dar și de restrângere a procesului de emigrare a populației, deci de întreținere a acesteia;
- diversificarea ocupațională a populației rurale, îndeosebi cea tânără;
- schimbarea structurilor de vârstă și sexe, în funcție de noile ocupații profesionale (prin reținerea populației tinere în localitate);
- păstrarea modelelor socio - culturale existente, a tradițiilor populare și a arhitecturii locale;
- posibilitatea ca păturile sociale mai defavorizate economic să beneficieze de resurse agricole și turistice, de ambianța din mediul rural, la prețuri moderate;
- asigurarea pentru turiști, în general, a unor vacanțe alternative, concomitent cu creșterea gradului de cunoaștere și apreciere față de viața rurală tradițională;
- contribuția la educația și instrucția populației turistice tinere, dar și a altor segmente, având în vedere rolul cultural - educativ și de lărgire a orizontului de cunoaștere a mediului rural din țara noastră;
- creșterea calității vieții populației locale, ca și a gradului de instruire și cunoaștere a acesteia, strângerea de relații prietenești între localnici și turiști, între localități diferite (românești sau străine) prin contactul cu turiștii sosiți din zone diferențiate socio - economic, dar și spiritual - cultural;
- crearea imaginii externe favorabile a României, prin contactul turiștilor străini cu etnocultura și ambianța naturală și ospitalieră a satului românesc.

Agroturismul reprezintă o activitate cu un rol important în dezvoltarea zonei Muntele Mic, deoarece poate să determine mutații în deplasarea în profil teritorial. În acest mod se atenuează dezechilibrele regionale și se modifică configurația zonelor, prin amenajarea teritoriului, prin acțiuni de încurajare a dezvoltării serviciilor publice, a industrializării.